

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 322/2010-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť politickej strany S., B., zastúpenej advokátom S. M., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 29 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky podľa § 34 ods. 4 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť politickej strany S. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 30. júla 2010 doručené podanie politickej strany S., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. S. M., B., označené ako „*Ústavná sťažnosť podľa § 18 ods. 2 a § 49 zákona č. 38/1993*“. Z označenia podania sťažovateľky možno vyvodiť, že jej zámerom bolo podať

sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), keďže § 49 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) smeruje k „vykonaniu“ tohto ustanovenia ústavy. Ústavný súd preto posudzoval podanie sťažovateľky ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Sťažnosť podala sťažovateľka na základe odmietnutia jej v zásade identickej sťažnosti uznesením č. k. IV. ÚS 134/2010-5 z 25. marca 2010.

Sťažovateľka namieta aj v tomto prípade porušenie svojho základného práva podľa čl. 29 ods. 2 a 3 ústavy postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), ktorým *«na základe § 34 ods. 4 zákona č. 85/2005 Z. z. zapísalo v registri strán tejto strany dodatok „v likvidácii“ a tým obmedzilo činnosť strany vykonávať iba pôsobnosť súvisiacu so zrušením strany»*.

Sťažovateľka vychádza z toho, že základné právo podľa čl. 29 ods. 2 ústavy možno obmedziť len z dôvodov, resp. pri splnení podmienok uvedených v čl. 29 ods. 3 ústavy, pričom v danom prípade *„Žiadna z týchto podmienok stanovených ústavou nebola naplnená. Činnosť strany nemožno zastaviť alebo obmedziť z dôvodu nesplnenia administratívnej povinnosti nahlásiť sídlo strany a štatutárneho zástupcu Ministerstva vnútra SR.“*

Na tomto základe sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej podaní nálezom takto rozhodol:

«Zapísanie dodatku „v likvidácii“ Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, na registri strany S., podľa §34 ods. 4 a § 14 ods. 1 písm. c zákona č. 85/2005 je v rozpore s článkom 29 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky.»

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľka tvrdí, že postupom ministerstva podľa § 34 ods. 4 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o politických stranách“), na základe ktorého ministerstvo *«zapisalo v registri strán tejto strany dodatok „v likvidácii“ a tým obmedzilo činnosť strany vykonávať iba pôsobnosť súvisiacu so zrušením strany»*, došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 29 ods. 2 ústavy. V tejto súvislosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že § 34 ods. 4 a § 14 ods. 1 písm. c) zákona o politických stranách sú v rozpore s ustanoveniami čl. 29 ods. 2 a 3 ústavy.

Z § 20 zákona o ústavnom súde vyplýva, že obligatórnou súčasťou návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je aj návrh na rozhodnutie ústavného súdu (petit), ktorý v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy musí zodpovedať požiadavkám vyplývajúcim z čl. 127 ods. 2 a 3 ústavy v spojení s požiadavkami vyplývajúcimi z § 56 zákona o ústavnom súde. Sťažovateľkou navrhovaný petit týmto požiadavkám nezodpovedá. Zo sťažovateľkou formulovaného petitu totiž vyplýva, že v podstate sa sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy domáha uplatnenia právomoci ústavného súdu,

ktorou disponuje len v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy; podrobnosti o tomto konaní vrátane náležitostí rozhodnutia (nálezu) sú upravené v § 38 až § 41b zákona o ústavnom súde.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd považoval za potrebné poukázať na právny názor vyplývajúci z jeho ustálenej judikatúry, podľa ktorého „každé konanie možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01 tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu, a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľky. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV. ÚS 50/2010).

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že jedným z dôvodov na odmietnutie návrhu (sťažnosti) je aj nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, pričom k obligatórnym náležitostiam návrhu na začatie konania patrí podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde aj návrh na rozhodnutie (petit), ktorý musí byť vymedzený presne, určito, zrozumiteľne a pritom tak, aby zodpovedal právomoci, ktorú môže ústavný súd uplatniť v príslušnom type konania (v prípade sťažovateľky musí ísť o petit zodpovedajúci ustanoveniam čl. 127 ods. 2 a 3 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť právne nespochybniteľným východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (m. m. III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04, IV. ÚS 15/08).

V danom prípade sťažovateľkou (zastúpenej kvalifikovaným právnym zástupcom) navrhovaný petit uvedeným požiadavkám zjavne nezodpovedá. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že taký rozsah nedostatkov v zákonom predpísaných náležitostiach, aký vyplýva z podania sťažovateľky, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08).

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia považoval ústavný súd za potrebné uviesť, že v prípade, ak by podľa navrhovaného petitu posudzoval podanie sťažovateľky ako návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy (rozhodovanie o veciach podľa čl. 125 ods. 1 ústavy patrí do pôsobnosti pléna ústavného súdu, pozn.), musel by sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietnuť z dôvodu, že ho podala zjavne neoprávnená osoba. Z § 37 ods. 1 v spojení s ustanoveniami § 18 ods. 1 písm. a) až f) zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov môžu podať len „a) najmenej pätina poslancov Národnej rady

Slovenskej republiky, b) prezident Slovenskej republiky, c) vláda Slovenskej republiky, d) súd, v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou, e) generálny prokurátor Slovenskej republiky, f) verejný ochranca práv vo veciach súladu právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva alebo slobody alebo ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom“, t. j. sťažovateľka týmto právom nedisponuje.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd uvádza, že sťažovateľka môže podať podnet na nápravu nevyhovujúcej právnej úpravy, o ktorej sa navyše domnieva, že nie je v súlade s ústavou, generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky, ktorý má aktívnu legitimáciu na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2010